

**TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI HÀ NỘI**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Quyết định tái thẩm
Số: 08/2019/KDTM-TT
Ngày 01 tháng 7 năm 2019
V/v Tranh chấp hợp đồng
bảo lãnh tín dụng

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

**ỦY BAN THẨM PHÁN
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI HÀ NỘI**

Thành phần Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao gồm có:

Chủ tọa phiên tòa: Bà Đào Thị Minh Thủy - Thẩm phán cao cấp;

Các thành viên: Ông Nguyễn Văn Sơn - Thẩm phán cao cấp;

Ông Vũ Mạnh Hùng - Thẩm phán cao cấp.

Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Bảo Thoa - Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội tham gia phiên tòa:
Bà Nguyễn Thị Hương - Kiểm sát viên cao cấp.

Ngày 01 tháng 07 năm 2019, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội mở phiên tòa tái thẩm xét xử vụ án kinh doanh thương mại giữa các đương sự:

1. *Nguyên đơn:* Ngân hàng A; trụ sở: quận N, thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện theo uỷ quyền: ông Bùi Anh N, cán bộ tín dụng Ngân hàng A - Chi nhánh thành phố Hà Nội.

2. *Bị đơn:* Công ty V; trụ sở: Huyện L, thành phố Hà Nội.

Đại diện theo pháp luật: ông Tạ Quang V, Giám đốc Công ty V.

3. *Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan:* Bà Nguyễn Thị Phương H sinh 1975; địa chỉ: phường T, quận T, Hà Nội.

NỘI DUNG VỤ ÁN

Tại đơn khởi kiện đề ngày 14/8/2012 và trong quá trình tham gia tố tụng, nguyên đơn là Ngân hàng A (do ông Bùi Anh N đại diện theo uỷ quyền) trình bày:

Ngày 27/9/2011, Ngân hàng A (sau đây viết tắt là Ngân hàng) và Công ty V (sau đây viết tắt là Công ty V) ký 02 hợp đồng bảo lãnh: số 270911/DAB-VTRAC/01 và số 270911/DAB-VTRAC/02; theo đó Ngân hàng bảo lãnh cho

Công ty V theo hình thức phát hành thư tín dụng trả chậm (L/C) với giá trị bảo lãnh tối đa là 641.000USD (sáu trăm bốn mươi một nghìn đô la Mỹ), thời gian từ ngày 27/9/2011 đến 27/3/2012.

Tài sản thế chấp bảo đảm cho hai hợp đồng bảo lãnh nêu trên là lô hàng nhập khẩu gồm: bơm bê tông tự hành Sany Model HBT80C-1818 DIII; bơm bê tông cầu Sany Model SY 5382 THB46 (theo hợp đồng thế chấp tài sản số 270911/DAB-VTRAC/01 HĐTC ngày 27/9/2011) và xe cầu bánh lốp sany model QY 50C (theo hợp đồng thế chấp tài sản số 270911/DAB-VTRAC/02 HĐTC ngày 27/09/2011).

Sau khi thực hiện bảo lãnh thanh toán, Ngân hàng đã nhiều lần yêu cầu Công ty V bàn giao giấy tờ gốc của lô hàng đã thế chấp và thanh toán nợ theo hai hợp đồng bảo lãnh nêu trên nhưng phía Công ty không hợp tác.

Ngân hàng khởi kiện đề nghị Công ty V phải trả nợ cho Ngân hàng theo hai hợp đồng bảo lãnh trên, nếu không trả được thì đề nghị xử lý tài sản đảm bảo để thu hồi nợ.

Bị đơn là Công ty V (do ông Tạ Quang V là người đại diện theo pháp luật) trình bày:

Công ty xác nhận có ký các hợp đồng bảo lãnh, hợp đồng thế chấp với Ngân hàng; xác nhận số tiền nợ gốc đúng như phía Ngân hàng trình bày. Do bản chính giấy tờ nhập khẩu lô hàng đã thế chấp cho Ngân hàng và con dấu của Công ty đang bị ông A, Tổng giám đốc Công ty và bà Thái Hoài M, Trợ lý của ông A chiếm đoạt bất hợp pháp và do một số nguyên nhân khác, nên Công ty chưa thể trả nợ cho Ngân hàng được. Ông chỉ là Giám đốc Công ty nên không có toàn quyền quyết định việc trả nợ Ngân hàng. Ông đề nghị giải quyết theo quy định của pháp luật.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là bà Nguyễn Thị Phương H trình bày:

Bà được bổ nhiệm làm Giám đốc điều hành Công ty V từ ngày 16/8/2011. Theo sự ủy quyền của Hội đồng quản trị của Công ty, bà đã ký hai hợp đồng bảo lãnh với Ngân hàng; sau đó bà nghỉ sinh con, không tham gia hoạt động tiếp theo của Công ty. Bà xác nhận có ký bổ sung hai hợp đồng thế chấp số 270911/DAB - VTRAC/01 HĐTC ngày 27/9/2011, số 270911/DAB-VTRAC/02 HĐTC ngày 27/09/2011 và gửi cho Ngân hàng qua kế toán trưởng của Công ty. Bà không biết lý do tại sao các hợp đồng này không được đóng dấu của Công ty V. Bà không làm việc tại Công ty V từ ngày 01/10/2011. Bà đề nghị Tòa án giải quyết theo quy định của pháp luật.

Tại Bản án kinh doanh, thương mại sơ thẩm số 05/2013/KDTM-ST ngày 27/7/2013, Tòa án nhân dân huyện Mê Linh, thành phố Hà Nội quyết định:

Chấp nhận yêu cầu khởi kiện của Ngân hàng A đối với Công ty V. Công ty V phải trả nợ cho Ngân hàng A theo hợp đồng bảo lãnh số 270911/DAB-VTRAC/01 ngày 27/9/2011 và số 270911/DAB-VTRAC/02 ngày 27/9/2011 tổng

cộng là 11.236.337.743 đồng. Trong đó: nợ gốc là 515.829USD x 21,195 đồng (tỉ giá theo Ngân hàng ngoại thương ngày 27/7/2013)=10.932.836.241 đồng; tiền lãi phát sinh từ ngày 01/7/2013 đến ngày 27/7/2013 (19,5%/năm của số tiền gốc)=153.970.770 đồng; tiền phát hành bảo lãnh 7.055USD x 21,195 đồng/USD=149.530.725 đồng.

Kể từ khi nguyên đơn có đơn xin thi hành án đối với bản án có hiệu lực pháp luật, nếu bị đơn không trả hết số tiền nợ phải trả thì còn phải chịu lãi đối với số tiền chậm trả theo lãi suất cơ bản do ngân hàng nhà nước công bố tương ứng với thời gian chậm trả tại thời điểm thanh toán.

Ngoài ra, bản án còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo của các đương sự.

Tại Thông báo số 04/2013/TB-BSBA ngày 29/10/2013, Tòa án nhân dân huyện Mê Linh đã sửa chữa, bổ sung Bản án sơ thẩm như sau:

“Do sơ xuất trong việc đánh máy, tại mục 2 phần quyết định của bản án “Kể từ khi nguyên đơn... tại thời điểm thanh toán” nay xin được sửa chữa bổ sung như sau:

“Kể từ khi nguyên đơn... tại thời điểm thanh toán. Trường hợp Công ty V không trả được nợ cho Ngân hàng A thì Ngân hàng có quyền đề nghị cơ quan thi hành án dân sự có thẩm quyền phát mại các tài sản đã cầm cố, thế chấp để thu hồi nợ”.

Ngày 10/4/2014, Tòa án nhân dân huyện Mê Linh ban hành Thông báo số 06/2014/TB-BSBA sửa chữa bổ sung Bản án sơ thẩm với nội dung như sau:

“Do sơ xuất trong việc đánh máy, tại mục 2 phần quyết định của bản án “Kể từ khi nguyên đơn... tại thời điểm thanh toán” nay xin được sửa chữa bổ sung như sau:

“Kể từ khi nguyên đơn... tại thời điểm thanh toán. Trường hợp Công ty V không trả được nợ cho Ngân hàng A thì Ngân hàng có quyền đề nghị cơ quan thi hành án dân sự có thẩm quyền phát mại các tài sản đã cầm cố, thế chấp để thu hồi nợ. Các tài sản thế chấp gồm: xe ô tô bơm bê tông tự hành Sany Model HBT80C - 1818 DIII; xe ô tô bơm bê tông cầu Sany Model SY5328 THB46 được thế chấp cho ngân hàng theo hợp đồng thế chấp tài sản số 270911/DAB-VTRAC/01 ngày 27/9/2011. Xe cẩu bánh lốp Sany Model QY50C được thế chấp cho ngân hàng theo hợp đồng thế chấp tài sản 2709/DAB-VTRAC/02 ngày 27/9/2011”.

Ngày 16/6/2016, Tòa án nhân dân huyện Mê Linh tiếp tục ban hành Thông báo số 03/TB-TA sửa chữa, bổ sung Bản án sơ thẩm và Thông báo số 06/2014/TB-BSBA ngày 10/4/2014; cụ thể như sau:

“Do sơ suất trong việc đánh máy, nay xin được đính chính bổ sung như sau:

1. *Tại trang số 2 dòng 3, 4 từ trên xuống của Thông báo sửa chữa bổ sung bản án số 06 ngày 10/4/2014 ghi:*

“Xe ô tô bơm bê tông tự hành Sany Model HBT 80C- 1818DIII, xe ô tô

bơm bê tông cầu Sany Model SY 5328 THB46”.

Nay được đính chính bổ sung như sau:

“Xe ô tô bơm bê tông tự hành sany model HBT80C - 1818 DIII và xe ô tô bơm bê tông cầu Sany Model SY 5382 THB46”.

Ngày 06/3/2017, Cục Hải quan tỉnh Lạng Sơn có văn bản số 428/HQLS-CBL đề nghị xem xét kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Bản án kinh doanh, thương mại sơ thẩm số 05/2013/KDTM-ST ngày 27/7/2013 của Tòa án nhân dân huyện Mê Linh, thành phố Hà Nội.

Tại Quyết định số 01/QĐKNGĐT-VC1-KDTM ngày 04/3/2019, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với Bản án kinh doanh, thương mại sơ thẩm số 05/2013/KDTM-ST ngày 27/7/2013 của Tòa án nhân dân huyện Mê Linh, thành phố Hà Nội và các Văn bản thông báo sửa chữa, bổ sung Bản án; đề nghị Ủy ban thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử hủy toàn bộ bản án sơ thẩm và các Văn bản thông báo sửa chữa, bổ sung Bản án, giao hồ sơ cho Tòa án cấp sơ thẩm giải quyết lại vụ án theo quy định của pháp luật.

Tại phiên tòa, đại diện Viện kiểm sát đề nghị Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử theo trình tự tái thẩm vì có tình tiết mới, đó là một trong các tài sản thế chấp của Công ty V cho Ngân hàng không đủ điều kiện nhập khẩu theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

[1] Đối với việc xác định tư cách đại diện của Công ty V tham gia tố tụng tại Tòa án:

Theo quy định tại Điều 25 Điều lệ (năm 2011) của Công ty V thì “Chủ tịch Hội đồng quản trị là người đại diện theo pháp luật của Công ty”, tại tài liệu “Bản thống kê các tài sản đã nhận” (Bút lục 137) có đề cập đến Giấy đăng ký kinh doanh của Công ty V được cấp ngày 31/01/2012. Tòa án cấp sơ thẩm chưa thu thập các tài liệu, chứng cứ để làm rõ quy định về người đại diện theo pháp luật tại Điều lệ (năm 2011) của Công ty V có được sửa đổi hay không, sau Giấy đăng ký kinh doanh của Công ty V được cấp ngày 18/10/2011, Công ty V có được cấp Giấy đăng ký kinh doanh nào khác không và nội dung về người đại diện theo pháp luật của Công ty có thay đổi không, mà chỉ căn cứ vào Giấy đăng ký kinh doanh của Công ty V được cấp ngày 18/10/2011 và Điều lệ (năm 2011) của Công ty V để xác định ông Tạ Quang V, Giám đốc Công ty V là người đại diện theo pháp luật cho Công ty tại thời điểm Tòa án giải quyết vụ án là chưa đủ cơ sở.

[2] Đối với yêu cầu của Ngân hàng về việc giải quyết tranh chấp Hợp đồng bảo lãnh:

Theo thỏa thuận tại điểm 5.2.1 khoản 5.2 Điều 5 của Hợp đồng bảo lãnh số 270911/DAB-VTRAC/01 ngày 27/9/2011 và Hợp đồng bảo lãnh số

270911/DAB-VTRAC/02 ngày 27/9/2011 được ký kết giữa Ngân hàng và Công ty V thì: *Khi bộ chứng từ phù hợp theo đúng các điều khoản theo L/C trả chậm do Ngân hàng phát hành được xuất trình tại Ngân hàng, Công ty V cam kết chấp thuận thanh toán vô điều kiện toàn bộ trị giá lô hàng đã ghi trong L/C và các tu chính kèm theo cũng như tất cả các phí có liên quan đến L/C, ngay cả trong trường hợp hàng hoá có tổn thất một phần hay toàn bộ, hàng hoá không đến hoặc không được phép nhập khẩu vào Việt Nam với bất cứ lý do gì.*

Theo các tài liệu do Ngân hàng xuất trình, sau khi nhận được các bộ chứng từ liên quan đến L/C do Ngân hàng phát hành: số 009LC05112670001 trị giá 216.000.000 USD và số 009LC05112670002 trị giá 424.000.000 USD, ngày 25/10/2011, Ngân hàng đã gửi Thông báo và được Công ty V xác nhận *chấp nhận thanh toán các bộ chứng từ trên vào ngày đáo hạn (ngày 23/3/2012 và ngày 27/3/2012)*. Trên cơ sở các bộ chứng từ được xuất trình tại Ngân hàng và Công ty V chấp nhận thanh toán, Công ty V có nghĩa vụ phải thanh toán cho Ngân hàng theo đúng thoả thuận tại các Hợp đồng bảo lãnh và cam kết chấp nhận thanh toán các bộ chứng từ nêu trên.

Tuy nhiên, Toà án cấp sơ thẩm không thu thập các chứng cứ khác như: văn bản của Công ty V đề nghị Ngân hàng mở thư tín dụng; bản sao thư tín dụng mà Ngân hàng đã phát hành...để làm cơ sở xác định: hình thức, giá trị, nguyên tắc áp dụng, điều khoản thanh toán của thư tín dụng theo thoả thuận giữa các bên là chưa bảo đảm khách quan trong việc giải quyết vụ án. Mặt khác, một số tài liệu do các đương sự xuất trình là bản phô tô, chưa được công chứng, chứng thực theo quy định (các hợp đồng bảo lãnh; Quyết định số QĐBN/020811 ngày 16/8/2011 của Hội đồng quản trị Công ty V bổ nhiệm bà Nguyễn Thị Phương H giữ chức vụ giám đốc điều hành Công ty V; Biên bản họp số 09/2011 ngày 27/9/2011 của Hội đồng quản trị Công ty V cử bà Hoa làm đại diện cho công ty ký kết, thực hiện các giao dịch với Ngân hàng; Thông báo của Ngân hàng nhận Bộ chứng từ liên quan đến Thư tín dụng số 009LC05112670002 có giá trị 425.000.000 USD do Ngân hàng phát hành theo yêu cầu của Công ty V), nhưng Toà án cấp sơ thẩm vẫn chấp nhận và làm căn cứ giải quyết vụ án là không bảo đảm tính pháp lý .

[3] Đối với yêu cầu của Ngân hàng về việc thực hiện các Hợp đồng thế chấp số 270911/DAB-VTRAC/01 HĐTC ngày 27/9/2011 và số 270911/DAB-VTRAC/02 HĐTC ngày 27/9/2011:

Ngoài việc phải xác định tính pháp lý của tài liệu Hội đồng quản trị cử bà Hoa làm đại diện cho Công ty tham gia ký kết, thực hiện các giao dịch với Ngân hàng, cần xác minh làm rõ các bên đã làm thủ tục đăng ký giao dịch bảo đảm theo thoả thuận tại Điều 6 của Hợp đồng hay chưa để xem xét hiệu lực của các Hợp đồng thế chấp này. Theo quy định tại Điều 3 Nghị định số 83/2010/NĐ-CP ngày 23/7/2010 của Chính phủ về đăng ký giao dịch bảo đảm thì các tài sản thế chấp của Công ty V không thuộc diện bắt buộc phải đăng ký giao dịch bảo đảm. Vì vậy, trong trường hợp các bên chưa làm thủ tục đăng ký giao dịch bảo đảm theo thoả thuận thì cần dành một khoảng thời gian nhất định để các bên hoàn

thiện thủ tục này.

[4] Tại phần quyết định của Bản án sơ thẩm, không có nội dung về việc xử lý tài sản thế chấp, nhưng Toà án cấp sơ thẩm lại đưa nội dung này vào trong các Thông báo sửa chữa, bổ sung Bản án là vi phạm Điều 240 Bộ luật tố tụng dân sự.

[5] Ngày 06/3/2017, Cục Hải quan tỉnh Lạng Sơn có văn bản số 428/HQLS-CBL gửi Toà án nhân dân cấp cao tại Hà Nội và Viện Kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo: chiếc xe ô tô bơm bê tông cầu Sany Model SY 5382 THB46 (là một trong ba tài sản thế chấp để bảo đảm cho hợp đồng bảo lãnh của Ngân hàng đối với Công ty V) được Cục Đăng kiểm Việt Nam kiểm tra và kết luận là không đạt yêu cầu theo quy định tại Thông tư số 31/2011/TT-BGTVT ngày 15/4/2011 của Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải quy định về kiểm tra chất lượng an toàn kỹ thuật và bảo vệ môi trường xe cơ giới nhập khẩu. Theo Cục Hải quan tỉnh Lạng Sơn thì đây là hành vi “nhập khẩu hàng hoá không đủ điều kiện nhập khẩu”, phải bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả “buộc đưa tang vật ra khỏi lãnh thổ Việt Nam”. Đây là tình tiết mới liên quan đến tài sản thế chấp mà Toà án, các đương sự không biết được trong quá trình giải quyết vụ án nên cần phải được xem xét để bảo đảm quyền lợi của các đương sự.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ vào khoản 2 Điều 356, Điều 357 Bộ luật tố tụng dân sự 2015,

1. Hủy toàn bộ Bản án kinh doanh thương mại sơ thẩm số 05/2013/KDTM-ST ngày 27/7/2013 và các Thông báo sửa chữa, bổ sung bản án số 04/2013/TB-BAST ngày 29/10/2013, số 06/2014/TB-BAST ngày 10/4/2014 và số 03/TB-TA ngày 16/6/2016 của Tòa án nhân dân huyện Mê Linh, thành phố Hà Nội.

2. Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện Mê Linh, thành phố Hà Nội để xét xử sơ thẩm lại theo quy định của pháp luật.

Nơi nhận:

- Chánh án TANDCC tại Hà Nội;
- VKSNDCC tại Hà Nội;
- TAND huyện Mê Linh, tp Hà Nội (kèm hồ sơ);
- Chi cục THADS huyện Mê Linh, TP Hà Nội;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu: VT, P.HCTP, P. GDKTII, HS, HSGĐT.

TM.ỦY BAN THẨM PHÁN
PHÓ CHÁNH ÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Đào Thị Minh Thủy

